

novičke

november 2001

Čestitamo dr. Dušani Findeisen! * Kakovost načrtovanja in izpeljave izobraževanja brezposelnih (II. del) * Aktivnosti bralnih študijskih krožkov v šolskem letu 2000/2001 * Svetovalna središča so zaživila * Ob otvoritvi svetovalnega središča Maribor * Problematika financiranja izobraževanja odraslih * Program delavnic in konferenc	3-16	DOMAČE NOVIČKE
Vabilo na prednovoletni sestanek izvajalcev TVU	17	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2001
Tuj jezik v oddelkih za odrasle * Zbiramo mnjenja o programih tujih jezikov za odrasle	18-20	EVROPSKO LETO JEZIKOV
Prioriteta družba znanja in "cesarjeva nova oblačila"	21-22	OČI KRITIKE
Stoti seminar OST * Ko dozorijo NLPjevke in NLPjevci * Ob koncu izobraževanj se pogostokrat vprašam... * Opiramo vrata občanom naše in sosednjih občin * Prvič v Sloveniji - 204 študenti študirajo "online"!	23-28	KOTIČEK JE VAŠ
Odmevi na članek	29	KAJ MENITE?
Udeležba prebivalcev Slovenije v izobraževanju odraslih	30-32	NOVA KNJIGA
Petkovo izobraževalno srečanje	33	PRIPRAVLJAMO
Razpis za sodelovanje pri projektu in vabilo na usposabljanje	34	OBVESTILA
	36-38	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimoboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijančič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: www.acs.si, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: www.acs.si/novicke

ISSN 1408-6484. Naklada 2.850 izvodov

DOMAČE NOVIČKE

Ob podelitvi državnih nagrad RS na področju šolstva za leto 2001
Čestitamo dr. Dušani Findeisen!

Sodelavci Andragoškega centra Slovenije izrekamo iskrene čestitke dr. Dušani Findeisen za državno nagrado za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo na področju izobraževanja odraslih. Ponosni smo na njene dosežke in veseli, ker je sodelovala tudi v razvojnih projektih ACS.

Nagrada je priznanje za njeno delo na področju razvijanja možnosti izobraževanja podeželskega prebivalstva, razvoja Andragoške poletne šole, akcijskega raziskovanja izobraževanja odraslih, vzgoje novih rodov andragogov na Filozofski fakulteti, pri oblikovanju slovenskega koncepta sociokulturne animacije prebivalstva, vpeljavi izobraževanja za lokalni razvoj, pri nastajanju prvih študijskih krožkov in - seveda - za njen izjemen prispevek pri ustanovitvi Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Sodelavci ACS razumemo nagrado tudi kot spoznanje in priznanje, da je izobraževalno delo za "marginalce" vrednota in ena od ključnih možnosti za uresničevanje humaniziranega, k človeku obrnjenega učenja. To pa je pomembna spodbuda za vse, ki raziskujemo, razvijamo ali izvajamo programe za manj izobražene skupine odraslih in take, ki potrebujejo dodatne spodbude za vključitev v izobraževanje.

Sodelavci ACS

Program 5000

Kakovost načrtovanja in izpeljave izobraževanja brezposelnih (II. del)

V prejšnji številki Novičk smo prikazali nekaj osnovnih ugotovitev o načinu opravljanja uvodnega pogovora z udeleženci v prvih izpeljavah Programa 5000¹, v tokratni številki pa se bomo poglobili v nekatere podatke, ki kažejo na kakovost opravljanja uvodnih pogovorov, ter na raznolikost dejavnikov, ki jih je potrebno upoštevati v začetnem delu z udeleženci.

Zanimali nas bodo odgovori na naslednji vprašanji:

- Kakšne so bile vsebine uvodnih pogovorov?
- Katere so bile najpogostejše težave udeležencev ob vstopu v izobraževanje, ki so jih pokazali uvodni pogovori?

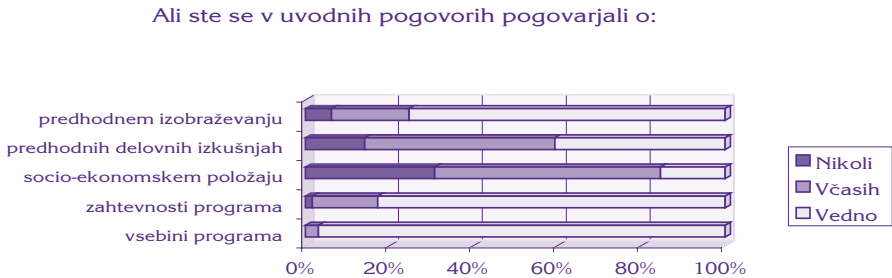
Vsebine uvodnih pogovorov

Po odgovorih vodij izobraževanja odraslih lahko sodimo, da se ti v uvodnih pogovorih z udeleženci skoraj vedno pogovarjajo o vsebini in zahtevnosti programa (96% oz. 82%), vpisnih pogojih ter časovni organizaciji izobraževanja (93% oz. 95%). Udeležence tudi skoraj vedno seznanjajo z obveznostmi, ki jih bodo morali izpolniti med izobraževanjem (89%). Če smo lahko s takšnimi odgovori zadovoljni, pa nekoliko presenečajo odgovori vodij izobraževanja odraslih o tem, da le malo več kot polovici udeležencem na uvodnem pogovoru vedno dajejo informacije o možnostih učne pomoči (58%). Ker je Program 5000 predvidel učno pomoč kot organizirano dejavnost v programu 5000, bi pričakovali, da bodo o tem že ob začetku izobraževanja seznanjeni vsi udeleženci. Začetno seznanjanje udeležencev z možnostjo učne pomoči lahko le-te motivira, obenem pa udeležence razbremeni, saj jim ni treba iskati tovrstnih možnosti med izobraževalnim procesom, ko naletijo na težave, temveč že prej vedo, koga prositi za pomoč.

Z vidika prilagajanja izobraževanja posameznemu udeležencu izobraževanja smo še posebno podrobno razčlenili teme uvodnih pogovorov, ki jih prikazuje slika 1:

¹Vsi podatki, ki jih prikazujemo, so podrobneje prikazani in interpretirani v faznem poročilu: Evalvacija srednješolskega formalnega izobraževanja brezposelnih – Program 5000, Andragoški center Slovenije, Ljubljana, januar 2001

Slika 1: Vsebina uvodnih pogovorov, vodje izobraževanja odraslih, leto 1999/2000

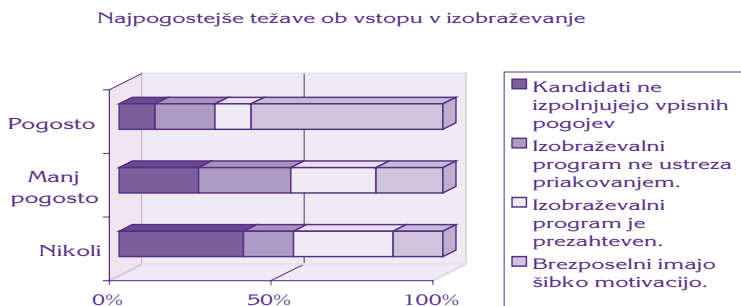
Vir: Raziskovalno poročilo *Evalvacija programa 5000, ACS 2000*

Podatki v sliki kažejo, da je bilo v uvodnih pogovorih premalo pozornosti namenjene pogovorom o delovnih izkušnjah udeležencev in drugim podatkom, ki jih na takšnem pogovoru lahko dajejo udeleženci. Odgovori vodij so namreč pokazali, da so se o delovnih izkušnjah na uvodnem pogovoru vedno pogovarjali v 40% izobraževalnih organizacij, samo včasih v 45%. Pogovora o delovnih izkušnjah ne opravijo nikoli v 15% izobraževalnih organizacij. Takšni podatki ne izključujejo možnosti, da si v izobraževalnih organizacijah tovrstne podatke pridobijo drugače (anketa, dokumentacija ipd.), oz. lahko na takšne odgovore vpliva tudi dejstvo, da so se v Program 5000 vključevali mlajši udeleženci z manj delovnimi izkušnjami. Kljub vsemu pa kaže znova poudariti priporočilo, da je uvodni pogovor zelo primeren instrument za pridobivanje podatkov o udeležencih, če načrtujemo njegov potek sistematično.

Najpogostejše težave, ki jih imajo udeleženci ob vstopu v izobraževanje

Slika 2 kaže, da je najpogostejša težava, ki jo opazijo v izobraževalnih organizacijah že takoj v uvodnem pogovoru, šibka motivacija brezposelnih za izobraževanje. Vodje izobraževanja odraslih opozarjajo, da je potrebno še naprej vztrajati na tem, da brezposelne s tovrstnimi težavami pritegnemo v daljše motivacijske programe, kjer bi si okrepili motivacijo za izobraževanje, še preden bi se znova odločili za formalno izobraževanje. Tako bi pripomogli k temu, da bi bil osip manjši, brezposelni v izobraževanju pa uspešnejši. Po drugi strani pa je treba še bolj razmišljati tudi o krajših "uvodnih motivacijskih programih" in programih učne pomoči, ki bi brezposelnim olajšali vstop v izobraževanje in jih spodbujali v prvih mesecih izobraževanja.

Slika 2: Najpogostejše težave, ki se pokažejo v uvodnem pogovoru z udeleženci - vodje izobraževanja odraslih, leto 1999/2000

Vir: Raziskovalno poročilo *Evalvacija programa 5000, ACS 2000*

Le 25% vodij izobraževanja odraslih je odgovorilo, da ni zavod za zaposlovanje še nikoli napotil k njim kandidatov, ki ne izpolnjujejo vpisnih pogojev. V teh primerih je bilo potrebno udeležencem predstaviti njim ustreznejše izobraževalne programe oz. jim predstaviti zanje bolj ustrezne izobraževalne poti. Pričakovali bi, da svetovalci na zavodu za zaposlovanje poznajo izobraževalne programe, v katere napotijo brezposelne, predvsem vpisne pogoje, in da brezposelnih ne napotijo v programe, za katere ne izpolnjujejo vpisnih pogojev. Vendar v nekaterih primerih ni bilo tako.

Odgovori vodij izobraževanja kažejo na to, kako pomemben del uvodnih pogovorov predstavlja svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih. Uvodni pogovor ne sme biti le za ugotavljanje formalnih vpisnih pogojev in vpis udeleženca v program. Vodje se ob tem znajdejo v zelo različnih položajih: posamezniku je treba svetovati iz različnih zornih kotov, iskati prijeme, ki bi zvečali njegovo motivacijo in s tem njegove zmožnosti za uspeh v izobraževanju, ga usmeriti v iskanje učne pomoči ali pa svetovati drugačno izobraževalno pot, če se izkaže, da izobraževalni program posamezniku ne ustreza.

Sklepne misli

Evalvacija kakovosti **začetnega dela z udeleženci** je pokazala, da v večini organizacij opravijo uvodni pogovor. To je gotovo razveseljiv podatek. Uporabo uvodnega pogovora bomo v nadaljnjem razvoju še izboljšali, ko bodo v vseh izobraževalnih organizacijah ob vključitvi v izobraževanje opravili uvodni pogovor z vsakim udeležencem izobraževanja posebej, in ne le s celotno skupino. Zvišati je treba tudi raven kakovosti vsebine uvodnih pogovorov, bolj

sistematično načrtovati in dodajati vsebine, da bi zapolnile vrzeli, ki so se pokazale. Predvsem je treba bolj sistematično pristopiti k ugotavljanju predhodnega znanja in izkušenj odraslih, ki vstopajo v izobraževanje, in k oblikovanju njihovih individualnih izobraževalnih poti. Pomembno je, da se za vodje izobraževanja odraslih in učitelje pripravijo usposabljanja, kjer se le-ti lahko seznanijo z namenom in operativnimi postopki opravljanja uvodnega pogovora, s pridobivanjem ustreznih podatkov in z njihovo uporabo pri prilagajanju izpeljave izobraževanja.

Dobljeni rezultati potrjujejo, da vloga vodje izobraževanja odraslih v formalnem srednješolskem izobraževanju nikakor ne sme ostati na ravni organizatorja ali koordinatorja izobraževanja, temveč jo je treba nenehno strokovno krepiti. Vodja izobraževanja odraslih mora poznati celoten spekter strokovnih področij, saj je **menedžer izobraževalnega programa**. Poznal naj bi strategije upravljanja in načrtovanja posameznih delov izpeljave izobraževanja, usklajeval delo učiteljev (znanje o vodenju skupin, timskem delu itd.), obvladal svetovalno delo z učitelji in udeleženci, poznal postopke spremljanja kakovosti izpeljave izobraževalnega programa, usklajeval tovrstne dejavnosti in jih tudi spodbujal. Tak vidik pa že zajema **strokovno-razvojno funkcijo** vodje v izobraževalni organizaciji za odrasle. Da pa bi lahko to dosegli, bo treba v prihodnje nameniti več pozornosti tudi statusni urejenosti izobraževanja odraslih v izobraževalnih organizacijah (predvsem v srednjih šolah) in okrepiti kadrovske zasedbe za izobraževanje odraslih.

V eni izmed naslednjih številčk bomo predstavili nekaj podatkov o uporabi individualnega izobraževalnega načrta v prvih izpeljavah Programa 5000 in nekatere vzroke za potrebno spodbujanje razširitve uporabe le-tega v prihodnjih izpeljavah.

Tanja Možina, ACS

Beremo z Manco Košir

Aktivnosti bralnih študijskih krožkov v šolskem letu 2000/2001

Namen projekta Študijski krožki Beremo z Manco Košir je spodbuditi čimveč odraslih k učenju in druženju ob branju književnosti ter širiti bralno kulturo v različna okolja. Projekt je rezultat razvoja projekta Študijski krožki ter uspešno deluje že drugo leto. O uspešnosti priča tudi primerjava podatkov. Ugotavljamo, da je bilo v prvem letu usposobljenih 17, v drugem letu pa že skupaj 44 mentorjev. Posledica tega je povečano število izpeljanih bralnih študijskih krožkov in udeležencev. Število bralnih študijskih krožkov se je z 9 povečalo na 23, število udeležencev pa z 92 na 232.

Sestava udeležencev študijskih krožkov (glede na starost, spol, izobrazbo in položaj) se v obdobju dveh let ni spreminjala:

- V obeh letih prevladujejo udeleženci, stari od 46 do 60 let; sledijo jim tisti, stari od 27 do 45 let; najmanj udeležencev je starejših od 60 in mlajših od 26 let.
- Že drugo leto prevladujejo udeleženci z dokončano srednjo šolo; sledijo udeleženci z visoko, višjo in poklicno šolo; najmanj je udeležencev s končano osnovno šolo, z opravljenim magisterijem in doktoratom. V bralne krožke se tudi letos niso vključevali ljudje z nedokončano osnovno šolo.
- Sestava udeležencev po spolu se tudi letos ni spremenila - v bralnih študijskih krožkih bistveno prevladujejo ženske.
- Po zaposlitvenem položaju prevladujejo udeleženci, zaposleni v družbenem sektorju, sledijo jim upokoјenci, zaposleni v zasebnem sektorju, brezposelni ter študentje in dijaki. Tudi v letošnjem letu je bilo v bralne študijske krožke vključenih najmanj gospodinj in kmetov.

Že drugo leto se v bralne študijske krožke vključujejo večinoma zaposlene ženske, ki imajo končano srednjo šolo. Večji poudarek bo potrebno v prihodnje nameniti animaciji ljudi z nižjo stopnjo izobrazbe ter tistih, ki so izključeni iz dejavnega življenja (brezposelni, upokoјenci, kmetje, gospodinje).

Največ bralnih študijskih krožkov je tudi v preteklem šolskem letu delovalo v ljubljanski regiji. Sledijo ji gorenjska, mariborska, dolenska in celjska regija. V drugem letu so zaživali bralni študijski krožki tudi v novih regijah, in sicer: na Koroškem, v Pomurju, Zasavju in Obalno-kraški regiji. V obeh obravnavanih obdobjih krožki niso delovali v severno-primorski, posavski in notranjski regiji. Pri nadaljnjem razvoju projekta je treba dodatno spodbuditi k sodelovanju regije, kjer bralni študijski krožki še niso delovali, predvsem pa kraje, kjer ni kulturnih in izobraževalnih organizacij in prebivalci nimajo priložnosti, da bi se skupaj učili, brali, se o prebranem pogovarjali ter načrtovali različne izobraževalne oz. kulturne dejavnosti, ki bi pritegnile k sodelovanju in aktivnejšemu delovanju ljudi v teh okoljih.

Izbor knjig, ki jih bodo brali udeleženci v krožkih, je odvisen od želja in interesov vseh udeležencev v krožku. Običajno ga pripravijo vsi udeleženci skupaj in se sproti dogovorijo, katerega avtorja oz. literarno delo bodo obravnavali in na kakšen način bo potekalo delo v skupini. V večini študijskih krožkov berejo slovensko književnost (predvsem slovenski sodobni roman in poezijo). Najpogosteje je delo v krožku organizirano tako, da udeleženci preberejo isto literarno delo

doma, na srečanju se pogovarjajo o prebranem; lahko pa udeleženci sami izberejo najljubšega avtorja oz. njegovo delo in ga potem predstavijo drugim udeležencem v skupini. V nekaterih krožkih so obravnavali tudi literarna dela tujih avtorjev. Namen bralnih študijskih krožkov je, kot smo že omenili, širiti bralno kulturo v okolju ter z različnimi animacijskimi pristopi spodbuditi k branju čimveč ljudi, predvsem tiste, ki ne berejo leposlovja. Udeleženci študijskih krožkov so javnost seznanili z delom krožka na različne načine: preko lokalnih in nacionalnih medijev (televizija, radio, časopisi) ter z organizacijo javnih prireditev, kot so: literarni večeri, razstave knjig in gradiv slovenskih literatov ipd. V letu 2001 so bralni študijski krožki iz različnih krajev Slovenije sodelovali na dveh večjih prireditvah, in sicer na prireditvi "V Nami niste sami – knjige so z vami", ki je potekala v prostorih veleblagovnice Nama v Ljubljani (februar 2001), in v sklopu prireditve Slovenski dnevi knjige (april 2001). Namen obeh prireditev je bil opozoriti širšo javnost na pomen branja književnosti v vseh življenjskih obdobjih ter pridobiti čimveč novih bralcev.

Z novim šolskim letom prihajajo novi načrti, nove želje in nenazadnje tudi nove knjige. Če se želite priključiti ljubiteljem knjig, se nam oglasite. Veseli vas bomo.

Vilma Malečkar, ACS

Informativno-svetovalna dejavnost v izobraževanju - ISIO Svetovalna središča so zaživela

V septembru in oktobru smo v okviru projekta Andragoškega centra Slovenije Informativno-svetovalna dejavnost v izobraževanju – ISIO, slavnostno odprli pet svetovalnih središč: Svetovalno središče Koper na Ljudski univerzi Koper, Svetovalno središče Maribor na Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi, Svetovalno središče Murska Sobota na Ljudski univerzi Murska Sobota, Svetovalno središče Novo mesto v Razvojno-izobraževalnem centru Novo mesto ter Svetovalno središče Žalec na UPI – Ljudski univerzi Žalec.

Svetovalna središča že od začetka septembra, ko so začela delovati, **nudijo** odraslim **informacije** o možnostih strokovnega spopolnjevanja in izobraževanja za poklic ter za prosti čas v lokalnem okolju, o vpisnih pogojih za različne programe, o možnostih prehajanja med programi, o trajanju izobraževanja, o načinih preverjanja znanja, o učni pomoči ter o možnostih za nadaljnje izobraževanje. Poleg tega **svetujejo** pri odločanju za izbiro primernega izobraževanja, pri premagovanju učnih in drugih težav, povezanih z izobraževanjem, ter pri načrtovanju in spremljanju izobraževanja odraslega.

Svetovalna središča povezujejo v lokalno svetovalno mrežo čimveč ponudnikov svetovalnih storitev v lokalnem okolju z namenom, da bi odraslim zagotovili večjo kakovost, raznolikost, usklajenost in celovitost svetovalne ponudbe.

Ob osebnem informiranju in svetovanju v prostorih svetovalnega središča, ob pogovoru s svetovalcem po telefonu, ob posredovanju informacij po elektronski pošti ali s pomočjo interneta lahko vsaka odrasla oseba, ki razmišlja o vključitvi v izobraževanje ali je že vključena v izobraževanje, dobi odgovore na svoja vprašanja. Po dogovoru je možno tudi skupinsko svetovanje in pa svetovanje zunaj sedeža svetovalnega središča.

Delovanje svetovalnih središč:

- Svetovalno središče Koper deluje v prostorih Ljudske univerze Koper, Cankarjeva 33, in ponuja: **telefonsko svetovanje** od torka do petka od 11. do 13. ure po telefonu 05 6128 060; **svetovanje po elektronski pošti** na naslovu isio@lu-koper.si; **osebno svetovanje** v prostorih Ljudske univerze Koper ob ponedeljkih od 10. do 13. ure, ob sredah od 13. do 16. ure in ob četrtnih od 16. do 19. ure; **informacije na spletnih straneh** www.lu-koper.si.
- Svetovalno središče Maribor deluje v prostorih Andragoškega zavoda Maribor – Ljudske univerze, Maistrova ulica 5, in ponuja: **telefonsko svetovanje** ob ponedeljkih in četrtnih od 12. do 15. ure, ob torkih, sredah in petkih od 12. do 14. ure po telefonu 02 2341 111; **svetovanje po elektronski pošti** na naslovu svetovanje@azm-lu.si; **osebno svetovanje** v prostorih Andragoškega zavoda Maribor, Ljudske univerze ob ponedeljkih od 12. do 15. ure in ob sredah od 15. do 18. ure; **informacije na spletnih straneh** www.azm-lu.si.
- Svetovalno središče Murska Sobota deluje v prostorih Ljudske univerze Murska Sobota, Slomškova 33, in ponuja: **telefonsko svetovanje** od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure in ob sredah od 11. do 18. ure po telefonu 02 5361 576; **svetovanje po elektronski pošti** na naslovu svetovalno.sredisce@lu-murskasobota.si; **osebno svetovanje** v prostorih Ljudske univerze Murska Sobota ob ponedeljkih od 8. do 13. ure, ob sredah od 13. do 18. ure in ob petkih od 8. do 13. ure; **informacije na spletnih straneh** www.lu-murskasobota.si.
- Svetovalno središče Novo mesto deluje v prostorih Razvojno-izobraževalnega centra Novo mesto, Novi trg 5, in ponuja: **telefonsko svetovanje** ob ponedeljkih od 14. do 18. ure in od torka do petka od 10. do 12. ure po telefonu 07 3934 552; **svetovanje po elektronski pošti** na naslovu svetovalno.sredisce@ric-nm.si; **osebno svetovanje** v prostorih RIC Novo mesto ob torkih od 8. do 12. ure in ob sredah od 14. do 18. ure; **informacije na spletnih straneh** www.ric-nm.si.

- Svetovalno središče Žalec deluje v prostorih UPI – Ljudske univerze Žalec, Ulica Ivanke Uranjek 6, in ponuja: **telefonsko svetovanje** ob ponedeljkih in torkih od 13. do 15. ure, ob sredah od 10. do 13. ure in ob petkih od 10. do 14. ure po telefonu 03 713 35 65; **svetovanje po elektronski pošti** na naslovu alja.ros@upi.si; **osebno svetovanje** v prostorih UPI – Ljudske univerze Žalec ob ponedeljkih od 10. do 12. ure, ob torkih od 13. do 15. ure ter ob četrtek od 12. do 14. ure; **informacije na spletnih straneh** www.upi.si.

Jasmina Orešnik, ACS

Pozdravni nagovor Uweja Gartenschlaegerja

Ob otvoritvi Svetovalnega središča Maribor

Svečana otvoritev Svetovalnega središča Maribor (s sedežem na Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi), ki je eno od petih novo ustanovljenih svetovalnih središč za izobraževanje in učenje odraslih v Sloveniji, je potekala 4. oktobra tega leta. Svetovalno središče Maribor je bilo razvito v okviru projekta Andragoškega centra Slovenije, Informativno svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih - ISIO. Razvojni projekt poleg Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve podpira in sofinancira tudi Pakt stabilnosti, projekt Razvoj izobraževanja odraslih v Jugovzhodni Evropi - EBIS; nosilec projekta je Inštitut za mednarodno sodelovanje Nemške zveze ljudskih univerz (IIZ/DVV). Vodja projekta, gospod Uwe Gartenschlaeger, se je udeležil otvoritve središča v Mariboru. Ob tej priložnosti je izpostavil vlogo razvojnega projekta ISIO v prostoru Jugovzhodne Evrope. V nadaljevanju v celoti posredujemo njegov pozdravni nagovor:

“Gospa in gospodje, kolegice in kolegi, dragi prijatelji,

Vesel sem, da sem v Sloveniji. Vedno znova sem navdušen nad lepoto vaše dežele, nad gostoljubjem in sproščenim vzdušjem.

Izrabljam priložnost, da se lahko izrekam kot velik prijatelj izobraževanja odraslih v Sloveniji. Občudovanja vredno je, kar ste ustvarili v vaši (majhni) deželi. V primerjavi z vami se mi zdi Nemčija kot okoren tanker poleg gibčnega in hitrega slovenskega torpednega čolna.

Za to je najboljši dokaz projekt svetovalnih središč, ki:

- odgovarja na aktualne potrebe,
- se fleksibilno prilagaja pozitivnim mednarodnim izkušnjam, ne da bi izgubil iz oči lastnih smernic,
- je bil zelo hitro realiziran,
- odlično povezuje različne sodelujoče institucije: ljudske univerze, ACS, javni sektor; ob tem pa še spretno uporablja evropske spodbujevalne možnosti. Vse to je redka kombinacija v svetu, kjer je sicer zelo veliko govora o sodelovanju, a se prav tako pogosto dela prav obratno.

Mi iz IIZ/DVV smo lahko le veseli, da smo udeleženi v tej zgodbi o uspehu. Istočasno imamo za to sebične razloge.

Nekateri od vas že poznate projekt EBIS, njegove naloge in cilje:

- spodbujanje izobraževanja odraslih v državah Jugovzhodne Evrope na nacionalni in mednarodni - čezmejni - ravni;
- učenje drug od drugega.

Vabilo ACS za udeležbo v projektu smo zasnovali prav zato, da bi njegove pozitivne izkušnje koristno uporabili, saj so morda mnogo ustrežnejše za to regijo (skupna zgodovina). Da je bila ta zamisel pravilna, kažejo pozitivne izkušnje že po enem letu sodelovanja, npr. pri Tednu vseživljenjskega učenja, z obiski lani v Slovenji, v svetovalni ponudbi ACS ter pri letošnjih festivalih učenja v BiH, Albaniji, Jugoslaviji, Bolgariji in Romuniji. Upam, da se bo to zgodilo tudi s svetovalnimi središči, ki bodo naslednja zgodba o uspehu; po njih povprašujejo že iz Jugoslavije in Romunije.

Kot vidite, je še veliko dela pred nami. Vendar - zdaj ni čas za premišljevanje o prihodnjih naporih, zdaj je čas za proslavljanje!

Veliko sreče!"

Besede iz pozdravnega nagovora gospoda Uweja Gartenschlaegerja so za vse strokovne sodelavce, ki sodelujejo pri razvoju in implementaciji projekta ISIO v prakso, spodbuda za nadaljnji razvoj in uveljavljanje svetovalnega dela v izobraževanju odraslih v Sloveniji.

mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Podpora Strokovnega sveta RS za poklicno in strokovno izobraževanje Problematika financiranja izobraževanja odraslih

Predsednik Strokovnega sveta RS za poklicno in strokovno izobraževanje, dr. Ivan Svetlik, je na seji Strokovnega sveta, ki je bila 26. oktobra 2001, uvodoma pojasnil, da je sprejel pobudo Olge Drofenik, da na kratko predstavi problematiko financiranja izobraževanja odraslih v državnem proračunu za leti 2002 in 2003. Gre namreč za enoten sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja, kar je razvidno tudi iz izhodišč in sprejetega načela o vseživljenjskem učenju.

Ga. Drofenik je povedala, da se obrača na Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje zato, ker je na tem področju dobro zaživel socialno partnerstvo in pričakuje podporo prizadevanjem Andragoškega centra Slovenije za povečanje javnih virov za izobraževanje odraslih v državnem proračunu za obe leti. Poudarila je, da se v razvojnih dokumentih Slovenije pojavljajo kot pomembne prioritete: družba znanja, vseživljenjsko učenje, učeča se družba ipd. Indeks sredstev, namenjenih izobraževanju odraslih v proračunu šolskega ministrstva, je bil pod sto (98) že letos. Tudi za leti 2002 in 2003 je načrtovanje podobno. Sredstva za izobraževanje in usposabljanje zmanjšuje tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve: v letošnjem letu je, na primer, ukinilo motivacijske programe, ki so bili v Zavodu RS za zaposlovanje namenjeni predvsem najmanj izobraženim in težje zaposljivim. V Strokovnih podlagah za Nacionalni program izobraževanja odraslih in v predlogu Nacionalnega programa izobraževanja odraslih je zelo jasno opozorjeno na velik zaostanek Slovenije v izobraženosti in usposobljenosti odraslih prebivalcev, novejši podatki pa dodatno opozarjajo na to, da se velika večina odraslih uvršča po tem kazalcu pod minimalni izobrazbeni standard, ki so ga opredelili na letošnjem srečanju ministri OECD. Načrtovana sredstva državnega proračuna v nobenem primeru ne zadoščajo za to, da bi lahko začeli te primanjkljaje odpravljati. To pa pomeni, da ciljev Nacionalnega programa izobraževanja odraslih ne bomo dosegli. Prav nasprotno - najmanj izobraženi odrasli bodo imeli še manj priložnosti za izobraževanje in usposabljanje.

Člani strokovnega sveta so se strinjali, da je potrebno izobraževanju odraslih zagotoviti več sredstev. Pri tem ne more iti za prelivanje sredstev znotraj izobraževanja, pač pa se morajo dodati nova sredstva, saj so vložki v izobraževanje, če ne kratkoročno pa zanesljivo že srednjeročno, najbolj naložen kapital. Taka zahteva izhaja tudi iz koncepta novih izhodišč, saj gre za celovit sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki omogoča graditev poklicne kariere v vsem aktivnem obdobju.

Sklep

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje daje Državnemu zboru pobudo, da izobraževanju odraslih v proračunu za leti 2002 in 2003 namenijo nova dodatna finančna sredstva. Le tako bo zagotovljen razvoj izobraževanja in usposabljanja najmanj izobraženih odraslih v skladu s cilji in usmeritvami predloga Nacionalnega programa izobraževanja odraslih.

Irena Komac

Izobraževanje in učenje za aktivno državljanstvo in upravljanje v Evropi - ETGACE

Program delavnic in konferenc

Kaj je ETGACE?

“ETGACE” je uradna kratica raziskovalnega projekta, ki ga financira Evropska unija v okviru Petega okvirnega programa. V projekt, katerega polni naziv se glasi Izobraževanje in učenje za aktivno državljanstvo in upravljanje v Evropi: analiza izobraževanja odraslih in oblikovanje formalnih, neformalnih in naključnih izobraževalnih interventnih strategij, je vključenih šest evropskih držav. Akcijski cilj tega triletnega mednarodnega raziskovalnega projekta je izboljšati družbeno-ekonomska temeljna znanja.

ETGACE raziskuje taktike in strategije, ki spodbujajo tolerantne, vključujoče in odgovorne pristope k upravljanju in aktivnemu državljanstvu. Poudarjamo, da se je mogoče državljanstva učiti tekom življenja ter da obstaja tesna zveza med oblikami upravljanja in učenjem. Iščemo odgovore na naslednja vprašanja:

- Kako trenutne družbene spremembe preoblikujejo “aktivno državljanstvo” in “upravljanje”? Kakšno obliko prevzemajo ti koncepti, ko so uporabljeni v konkretnih politikah?
- Kakšne so povezave med “političnim državljanstvom” in “državljanstvom v drugih sferah” (delo, civilna družba, privatna sfera)?
- Kakšno vlogo imajo “učinkovitost”, “odgovornost” in “identiteta” pri oblikovanju državljanov?
- Na kakšen način je “državljanstvo” spolno determiniran pojem? Kaj to pomeni za izobraževalne strategije?

- Katere izobraževalne strategije vodijo k učenju državljanstva in katere bodo posebej učinkovite v prihodnosti?

Partnerji

V projektu sodelujejo naslednji partnerji:

- Univerza Surrey, Združeno kraljestvo (University of Surrey),
- Univerza Helsinki, Finska (Helsingin Yliopisto),
- Katoliška univerza Nijmegen, Nizozemska (Katholieke Universiteit Nijmegen),
- Andragoški center Republike Slovenije,
- Univerza Barcelona, Španija (Universitat de Barcelona),
- Katoliška univerza Leuven, Belgija (Katholieke Univesiteit Leuven).

Faze projekta ETGACE

Projekt razvija model učenja državljanstva, ki temelji na glavnih trendih v socialni teoriji, in tipologijo intervencij, ki izhajajo iz izobraževalne teorije. Primerjamo šest evropskih držav. Raziskava vključuje več faz:

- **Pregled literature in politik**
Raziskali smo, katere pristope “aktivnega državljanstva” in “upravljanja” spodbujajo v šestih evropskih državah na evropski politični ravni.
- **Analiza biografij**
S poglobljenimi intervjuji smo raziskali, kako se odrasli učijo “državljanstva”. Sogovorniki so bili moški in ženske iz dveh starostnih skupin (25-40 in 55-70 let).
- **Ekspertne skupine o interventnih strategijah**
Skupine strokovnjakov so razpravljale o interventnih strategijah, oblikah izobraževalnih intervencij ter metodah in kriterijih za evalvacijo teh intervencij.
- **Participativne metode**
Izobraževalci, snovalci politik, učitelji, nosilci sprememb in drugi končni uporabniki so vključeni v svetovalne odbore in druge diskusije v vsaki od držav.
- **Diseminacija**
Ugotovitve bodo objavljene v priročnikih, tiskanih in “online” gradivih ter predstavljene na delavnicah.

Nacionalne delavnice

Spomladi 2002 bodo v vsaki od sodelujočih držav organizirali delavnice, na katerih bomo raziskali vplive projekta ETGACE na nacionalni ravni. Nadaljnje informacije posredujejo nacionalne raziskovalne skupine.

Mednarodne delavnice in konference

13. december 2001, London, Velika Britanija

UČENJE AKTIVNEGA DRŽAVLJANSTVA

Dogodek vključuje dve delavnici, kjer bomo iskali odgovore na naslednji vprašanji:

- Kako se odrasli učijo državljanstva in upravljanja v Evropi?
- Kateri izobraževalni pristopi k državljanstvu in upravljanju so učinkoviti med odraslimi v Evropi.

Razpravljali bomo tudi o vplivu ugotovitev raziskave na izobraževalno, politično in socialno politiko ter na raziskovanje in strokovno prakso.

15. in 16. marec 2002, Bruselj, Belgija

AKTIVNI DRŽAVLJANI – AKTIVNO UČENJE

Konferenca bo ponudila možnosti za razpravo o temeljnih vprašanjih in perspektivah, povezanih z učenjem državljanstva in upravljanja. Pripravljena bo za raziskovalce političnih in družbenih ved, odgovornih za razvoj in usmerjanje izobraževanja, in za strokovnjake z različnih področij. Člani raziskovalnih skupin bodo pripravili predstavitve. Ključna tema bo vključevanje znanja in raziskovanja v javno politiko in strokovno prakso.

7. in 8. julij 2002, Ljubljana, Slovenija

PARTICIPATIVNO RAZISKOVANJE IN DIALOG

Konferenca bo osredotočena na odnos med raziskovalnimi metodami, državljanstvom in upravljanjem. Participativne metode so vse bolj privlačne za raziskovalce in tiste, ki raziskave podpirajo. Pričakujemo prispevke raziskovalcev, strokovnjakov in odgovornih za razvoj in usmerjanje izobraževanja.

Za vse dodatne informacije pokličite Darijana Novaka, tel.: 01 5842 582, faks: 01 5245 881 in elektronski naslov: darijan.novak@acs.si.

Darijan Novak, ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2001

Zaključujemo aktivnosti za TVU 2001

Vabilo na prednovoletni sestanek izvajalcev TVU

Počasi se izteka koledarsko leto, z njim pa se zaključujejo tudi dejavnosti za projekt TVU 2001. V Andragoškem centru Slovenije imamo ta hip polne roke dela z urejanjem vtisov in obdelovanjem podatkov o letošnji prireditvi. Poročilo in analizo bomo objavili v TVU-Novičkah 3/2001, ki bodo izšle v decembru.

O naših izkušnjah, kritičnih mnenjih in predlogih za TVU 2002 se bomo pogovorili z izvajalci TVU 2001 na našem tradicionalnem prednovoletnem srečanju, na katerega vas vabimo v petek, 14. decembra, ob 10. uri v prostore Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134a. Sestanku bo sledilo delovno srečanje območnih in vsebinskih koordinatorjev TVU.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

EVROPSKO LETO JEZIKOV

Srednje tehniške in strokovne šole

Tuj jezik v oddelkih za odrasle

Poučevanje tujega jezika v oddelkih za odrasle na srednjih tehniških in strokovnih šolah ima nekatere posebne značilnosti, ki jih pri poučevanju redno šolajoče se mladine učitelj niti ne opazi, ali so zanj vsaj manj pomembne.

Formalno so vsi standardi znanj in cilji, ki jih je potrebno doseči, isti kot v rednem srednješolskem izobraževanju. Predpisani so v predmetnih katalogih za tuje jezike in v izpitnih katalogih za poklicno maturo. Praksa pa nas vendarle sili tudi v drugačne rešitve.

Najprej je tu že način izobraževanja. Odrasli pogosto ne prihajajo v šolo vsak dan, njihov urnik – in s tem posledično faze učnega procesa, kot so: usvajanje, utrjevanje, ponavljanje pa tudi pozabljanje – je povsem drugačen, daleč od tistega, ki ga je pred očmi imela predmetna kurikularna komisija, ki je pri svojem delu imela pred očmi le redno šolajoče se najstnike. Odrasli pogosto prihajajo v šolo le ob petkih popoldne in sobotah dopoldne. Zgodi se, da imajo pouk organiziran v obliki tečajev, ko je potrebno vse ure, ki so namenjene tujemu jeziku – pa še te so velikokrat okleščene na 70, 50 ali še celo maj odstotkov ur, ki so sicer v srednješolskem programu namenjeni tujemu jeziku – opraviti v bloku.

Potem je tu vprašanje, zakaj so se odrasli sploh vrnili v šolo. Nekateri morajo izboljšati svojo izobrazbo, če želijo obdržati položaj v službi, drugi se želijo prekvalificirati, izboljšati svoje možnosti pri iskanju boljše zaposlitve, tretje spet je v šolo poslal Zavod za zaposlovanje v okviru svojih programov pomoči brezposelnim. V skupini so ljudje z najrazličnejšimi življenjskimi izkušnjami: od zelo mladih, ki so iz različnih razlogov pred kratkim prekinili redno šolanje in sedaj poskušajo na drugačen način vendarle priti do srednješolske izobrazbe, do starejših, ki so prišli v šolo po mnogih letih dela, ko formalna izobrazba ne zanje ne za njihove delodajalce ni bila pomembna.

Skupine so torej običajno heterogene. Po mojih opažanjih je še največkrat edina skupna točka učencev v takšni skupini – negativna izkušnja z rednim šolanjem, pogosto prav pri

tujem jeziku. Poučevanje v taki skupini, ki jo organizator izobraževanja sestavi še z učenci iz različnih strok in programov, je seveda drugačno kot delo v čistih jezikovnih šolah, kamor tečajniki pridejo zato, da bi se učili samo določenega tujega jezika. V srednji tehniški in strokovni šoli se morajo tudi odrasli učenci učiti enega ali dveh tujih jezikov, ker to zahteva izobraževalni program. Na koncu jih čaka celo možnost opravljanja zaključnega izpita ali od junija 2002 poklicna matura. V obeh primerih učenci lahko izbirajo med matematiko ali (prvim) tujim jezikom. Po mojih opažanjih se jih večina odloča za manjše zlo – za tuj jezik.

Kako torej učiti, saj je običajno, da so več ali manj pozabili že vse tisto, česar so se mogoče nekoč že naučili! Skoraj vedno je potrebno začeti povsem od začetka - čeprav so se mnogi mogoče vpisali v 3. ali 4. letnik, ker so nekoč že pridobili neko poklicno izobrazbo.

Pogosto smo zaradi vsega tega zafrustrirani tako učenci kot učitelji. Cilj obiskovanja srednje šole, gledano s stališča odraslega učenca, je opraviti izpite in pridobiti dokazilo o izobrazbi. Osebnostno sem v želji, da bi odrasli učenci od ur tujega jezika vendarle imeli kako praktično korist, do sedaj nekoliko svobodneje oblikoval širino in globino znanja, ki sem ga posredoval in nato tudi preverjal (na koncu je bil le interni zaključni izpit). Menim, da je bilo najboljšo vodilo vprašanje, kaj bo odrasel udeleženec s pridobljenim znanjem lahko praktično delal. Mogoče se bo znal predstaviti in razumeti predstavljane, mogoče se bo lahko pogovarjal o sebi, družini, službi, vremenu in podobnih vsakdanjih rečeh ob priložnostnem srečanju s tujci (npr. na dopustu), naročiti bo znal najosnovnejše stvari v lokalni (npr. ob avtocesti v Avstriji ali Nemčiji), v trgovini povedati, da je kak tekstilni izdelek prevelik ali premajhen, znal bo avtomehaniku povedati, kakšne težave ima z avtom, policistu, kaj se je zgodilo ob nesreči, zdravniku, kje ga kaj boli. Doma bo tujcu mogoče povedal, kako se pride do pošte, banke policije ipd., v službi se bo mogoče znal odzvati na telefonski klic in povedati tujcu, da naj za trenutek počaka, da zelene osebe trenutno ni...

Glede na vse to, kar sem zapisal, in glede na število ur, ki so nam na razpolago, je takšno in tolikšno znanje zelo veliko! Pri vsem tem jezikovna pravilnost ni edini cilj učenja jezika. Vajnejše se mi zdi odraslim odvzeti strah, ki ga imajo pred tujim jezikom v šoli in posledično pred komuniciranjem v realnih stikih s tujci.

Pri internih zaključnih izpiti je vse to bilo možno upoštevati. Kako bo s poklicno matura pri odraslih - pisni del naj bi bil enak za vse kandidate (Pravilnik o poklicni maturi, Ur.l. RS, št. 96/2000) - pa si, po pravici povedano, še ne znam predstavljati.

France Ivančič, Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije Ljubljana

Povabilo

Zbiramo mnenja o programih tujih jezikov za odrasle

V zadnjem mesecu sem prejela dve izpolnjeni anketi za spremljanje prenovljenih programov tujih jezikov za odrasle, ki smo jo učiteljem poslali že zgodaj spomladi. Z zbiranjem anket smo zaključili že pred poletjem. Takrat smo zbrane odgovore že analizirali in predstavili na Strokovnem svetu RS za izobraževanje odraslih. Očitno pa je, da želijo nekateri, ki so anketo takrat založili, sporočiti svoje mnenje o novih programih, sicer se ne bi odločili, da bi nam jo po tolikem času posredovali. Ker posamičnih anket ne moremo več vključiti v že zaključeno analizo, vabim vse, ki imajo kakršnokoli mnenje o programih tujih jezikov za odrasle, da o tem napišejo kratek sestavek, ki ga bomo z veseljem objavili v Novičkah in posredovali tistim, ki skrbijo za jezikovno poučevanje odraslih.

Sonja Klemenčič, ACS

OČI KRITIKE

Ob sprejemanju državnega proračuna za leti 2002 in 2003 Prioriteta družba znanja in “cesarjeva nova oblačila”

Državni proračun je dokument, v katerem se prioritete države, ki so zapisane v nacionalnih razvojnih dokumentih, pokažejo brez “cesarjevih novih oblačil”. V predlogu, ki ga te dni sprejemajo v Državnem zboru za naslednji dve leti, je za izobraževanje odraslih predvidenega realno manj denarja kot doslej.

V vseh ključnih razvojnih dokumentih, ki jih je sprejela Vlada v zadnjih dveh letih, ali pa so v postopku sprejemanja (tudi v proračunskem memorandumu, ki bi moral predstavljati vsebinski temelj za oblikovanje proračuna), se kot rdeča nit prepleta odločenost naše Vlade, da bo zagotavljala razvoj družbe znanja. Družba znanja pa pomeni, v jeziku predsedniških sklepov ECI (Lisbona 2000) to, da bo “imel vsak, brez izjeme, enako priložnost za razvoj vseh svojih sposobnosti, za aktivno državljanstvo, socialno vključenost in zaposlitev - to pa je mogoče uresničiti le z uveljavljanjem vseživljenjskega učenja za vse”.

Za prehod v družbo znanja morata biti izpolnjena dva nujna pogoja:

- večina prebivalcev mora imeti primerno temeljno izobrazbo in usposobljenost,
- večina prebivalcev mora svoje znanje in usposobljenost nenehno dopolnjevati in razvijati.

Kazalci opozarjajo na velik zaostanek Slovenije na teh dveh področjih: večina odraslih pri nas nima primerne temeljne izobrazbe za življenje ter delo v družbi znanja in večina odraslih se ne vključuje v izobraževanje, potem ko zapusti šolo. Ta spoznanja niso nova. Nanje je opozorila že Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju (1996). Odpravljanje teh zaostankov naj bi Vlada in Parlament zagotovila s sprejetjem Nacionalnega programa izobraževanja odraslih. V delovnem gradivu Nacionalnega programa so zato načrtovana tudi **bistveno višja sredstva iz javnih virov**. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport je letos sicer začelo postopek za sprejem Nacionalnega programa izobraževanja odraslih, žal pa nam dostopni podatki o sredstvih za izobraževanje odraslih v državnem proračunu za leti 2002 in 2003 kažejo, da bo področje v naslednjih dveh letih dobilo realno manjši del proračunske pogače. Realno manj denarja na postavki izobraževanje odraslih v izobraževalnem delu državnega proračuna je

bilo že v letošnjem letu (indeks 2001/2000 je znašal 98), podobno je načrtovano tudi za naslednji dve leti. Tudi za enega najpomembnejših projektov Vlade, Program izobraževanje brezposelnih oseb - Program 5000, se obseg denarja zmanjšuje, čeprav je prva faza - Evalvacije programa 5000, pokazala, da je potrebno ohraniti obseg vključitev, da bi dosegli s Programom 5000 sprejete cilje. Z drugimi besedami - predlog Nacionalnega programa bodo spravili v predal še za naslednji dve leti.

To pa seveda pomeni dvoje: povečevanje zaostankov Slovenije na področju izobraževanja odraslih in povečevanje razlik med odraslimi, ki znanje imajo, in tistimi, ki ga nimajo. Po tem kazalcu je namreč Slovenija že danes petinska družba, torej še zelo, zelo daleč od družbe znanja.

Ali so andragoška in ekonomska stroka, civilna družba ter Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih sposobni v kratkem času, v nekaj dneh, ki ostajajo do sprejetja državnega proračuna, prepričati poslance, naj glasujejo za bistveno večji kos proračunske pogače izobraževanju odraslih?

Olga Drofenik, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Strokovna izobraževanja prevajalcev Stoti seminar OST

V četrtek, 25. oktobra 2001, je Anton Omerza v družbi predavateljev, udeležencev in organizatorjev seminarjev nazdravil stotemu seminarju oz. sedemletni dejavnosti podjetja OST².

V pripravljalnem letu (1993) je bilo delovanje OST usmerjeno v publicistično in svetovalno dejavnost v zvezi s podjetništvom za strokovne prevajalce; oktobra 1994 pa je bil organiziran prvi dvodnevni seminar z dvema predavateljema. Odziv je bil nepričakovano velik, kar je Antona Omerzo spodbudilo k pripravi novih in novih izobraževanj iz angleščine, nemščine, slovenščine, italijanščine in osebnega razvoja. Pozorno prisluškovanje željam in potrebam prevajalcev v prvih treh letih je rodilo prave specializirane seminarje v letu 1998 (pravni seminarji za sodne tolmače, jezikovni in prevajalski seminarji, terminološki seminarji s področja prava, ekonomije, farmacije in tehnike, seminarji o turizmu in o prevajanju za potrebe Evropske unije).

Programi so se pogosto rojevali iz osebnih stikov – iz pogovorov v dvoje, pri srečanjih v mestu ali pa kar na sedežu OST. Povezovali so se prevajalci, srečevali so se prevajalci in predavatelji, družili so se predavatelji. Razumska in čustvena inteligenca sta se združili in kakovostno dvignili v duhovno inteligenco (po Zohar, Marshall³). Izobraževanje je dobilo svoj smisel, za vse in za vsakogar.

V sedmih letih se je rodilo sto seminarjev; sodelovalo je prek petdeset predavateljev iz petih držav. Alan McConnell Duff, predavatelj na prvem dvodnevem seminarju jeseni 1994, je zapisal⁴: “Prepletenost poklicne koristnosti in osebnih stikov na seminarjih, to je blagovna znamka OST seminarjev”.

² Nadaljnje besedilo je povzeto po Poslovnem poročilu 1994-2001, OST Ljubljana, 2001

³ Zohar in Marshall: Duhovna inteligenca, Učila, 2000

⁴ Poslovno poročilo 1994-2001, OST Ljubljana, 2001, str. 9

Ob izobraževanjih je nastajalo obsežno in kakovostno seminarsko gradivo, ki ga bogatijo pomembni slovarji in strokovne knjige. Pa ne samo to - zadnja leta teče tudi plodno sodelovanje s sosednjimi državami: zagrebškimi kolegom svetujejo pri njihovem izobraževanju prevajalcev; povezani so z Visoko šolo modernih jezikov za prevajalce in tolmače v Trstu; oblikujejo pretok informacij, znanja in energije med prevajalci na področju regije Alpe-Jadran...

V sedmih letih je bilo opravljenega veliko dela. Čestitamo!

Nevenka Kocijančič, ACS

Ob zaključku izobraževanja

Ko dozorijo NLPjevke in NLPjevci

Letos v začetku oktobra smo udeleženci izobraževanja NLP - Poslovni praktik mojster NLP s temo ustvarjalnost zaključili izobraževanje. Na osnovi pisnega in praktičnega preverjanja smo v svečanem vzdušju prejeli slovensko potrdilo in mednarodni certifikat. Izobraževanje je potekalo v petih delih, skupaj 18 dni. Pridobili smo znanja in veščine za:

- ustvarjanje vizij na časovni črti,
- ugotavljanje vrednot in razvoj kongruentnosti,
- usmerjanje uspeha in moči v timih,
- moderiranje,
- tehnike predstavljanja,
- strategije ustvarjalnosti in modeliranje.

Izobraževanje so vodile Nada Mulej, Bettina Kinder in dr. Mona Vogl. Izkušnje mojstrov poslovne komunikacije smo pridobili predvsem z vajami. Vadili smo v živo, na primerih iz naših osebnih izkušenj v privatnih podjetjih, šolah, ustanovah, bankah, borznih in revizijskih hišah. Pri projektni nalogi smo spoznali, da zmoremo združiti predznanja in izkušnje v nove izvirne rezultate. Zastavili smo si cilj - prispevati k razvoju in spodbujanju ustvarjalnosti v Sloveniji. Verjamemo v vizijo z novimi možnostmi za posameznike - otroke, ženske in moške, ter v moč skupnih prizadevanj, ustvarjalnost v šolah, v podjetjih in krajih. Ustvarjalnost je tista, ki povečuje dodano vrednost izdelkom, storitvam in odnosom. Ne pozna omejitev, novo vrednost prinaša povsod, tudi tam, kjer je - zaradi odpora do sprememb, še niso opazili. Prinaša nove vire zaslužkov. Domača je neopazna, saj je običajno le beseda na

kakšnem pomembnem dokumentu, v resnici pa nihče ne ve, kam bi z njo. Tuja je cenjena, vendar predraga, da bi si jo želeli privoščiti. Ob tem večina še vedno trdno verjame, da je boljše životariti.

Kako pa razmišljate vi ?

Zlata Luštrek, Nova LB, Projekt Sigma

Iz drugega zornega kota

Ob koncu izobraževanj se pogostokrat vprašam...

- Kaj bo odslej pri udeležencih izobraževanja drugače?
- Kakšni učitelji, svetovalci, sodelavci, vodje, ljudje bodo odslej “tam zunaj”, na svojem delovnem mestu, v okolju, kjer živijo, med svojimi najbližjimi?
- Do kod sega moja odgovornost za učne dosežke in kje se začne njihova odgovornost zase in za svoj napredek?
- Kako bom vedela, ali se je pri njih v resnici kaj spremenilo?
- Kakšna učiteljica, svetovalka, mentorica in kakšen človek sem po skupnem učenju in druženju postala jaz sama?

Najbrž so to vprašanja, ki so posebej povezana s spremenjeno vlogo učitelja odraslih (in otrok) v 21. stoletju. V času informacijske tehnologije učitelj namreč izgublja vlogo vira informacij in postaja predvsem “trener”, ki uči ljudi uporabljati nove metode učenja, pomaga spreminjati njihova prepričanja o sebi in učenju, jih spodbuja in motivira za samostojno in vseživljenjsko učenje ter iskanje osebnih in skupnih vizij, s svojo osebnostjo in vedenjem pa podpira (ali zavira) samozavest posameznika.

Tega seveda ni mogoče doseči po poteh, po katerih smo pridobivali znanje sami. Naša “učna preteklost” je večinoma temeljila na reproduciranju slišane in prebranega, zato se moramo najprej sami “odučiti” nekaterih preživelih in zastarelih vzorcev vedenja in delovanja.

V zvezi z vsebinami moramo pogosto razrahljati svoja prepričanja o tem, kaj bi udeleženci “morali” vedeti, in jih spremeniti v predpostavko: “Vse je mogoče za tistega, ki znanje potrebuje in vidi v njem osebni smisel.” Kot učiteljica odraslih torej predvsem osmišljam učenje.

Nenehno se moram opominjati, da nisem - in mi ni potrebno biti - "vsevedna lastnica določenega znanja", temveč predvsem utiralca poti, usmerjevalka procesa, ki ga sprožim; skozenj pa se morajo udeleženci premikati sami. Moja vloga je dati začetni impulz, dodajati energijo, "gorivo", motivacijo, potem pa s prijazno naklonjenostjo spremljati napredovanje posameznika in skupine.

Tak pristop zahteva veliko ustvarjalnosti in empatije, ki sta potrebni za to, da ustvarim ugodne okoliščine za učenje in si zamislim učno izkušnjo, ki bo izzvala kar najučinkovitejše doživljanje, zavedanje, razumevanje in v najboljšem primeru tudi "aha-efekt".

Zelo koristno je, če pri tem moj učiteljski ego počasi sede v naslonjač, se nasloni nazaj ter le še nevsiljivo opazuje in spremlja proces, hkrati pa ponudi podporo, spodbudo in razumevanje, če je to potrebno. Bolj ko pri tem pozabi na lastno pomembnost in si dovoli izraziti tudi pristno navdušenje ob izvirnih dosežkih udeležencev, večji občutek povezanosti nastane. Ko to uspe, nismo več JAZ in ONI, temveč MI. V takem učnem ozračju se vsi dotaknemo svojih najboljših notranjih virov moči - spretnosti, sposobnosti, talentov in (včasih že pozabljenega) znanja. Učenje postane proces pretoka, izmenjave.

To so trenutki, ko si v mislih rečem: "Splachalo se je!" V skupini pri tem doživljamo odlične predstavitve, izvirne ideje, šaljive prebliske, zanimiva mnenja, jasne vizualizacije, iskrene povratne informacije, pronicljiva vprašanja, ideje za prenos v prakso, samozavestno vedenje posameznika, odlične dosežke skupinskega dela ipd.

Vse to je mogoče doseči, če zares avtentično združujem različne vloge: učiteljice, svetovalke, mentorice, moderatorke in... učenke. Drugih namreč ni mogoče učiti, če se sam ne učiš. Drugih tudi ni mogoče "premakniti", če sam miruješ. In drugih ni mogoče prebuditi, če sam spiš. Najprej moraš biti sam učljiv, prožen, buden, zavesten. Na ljudi namreč vplivamo predvsem z lastno prepričljivostjo, skladnostjo in integriteto. Te postanejo vidne, če živimo lastno, osebno vizijo, če smo "pravi človek na pravem mestu". Ob tem nimamo nerealnih iluzij o naravi človeka, imamo pa močno zaupanje v to, kar je pri njem možno.

Takrat je ustvarjen prostor za spremembe v ljudeh. Te se dogajajo včasih postopno in počasi, drugič pa nenadoma in nepričakovano. Pogosto so to spremembe, ki jih je oče sistemske teorije Gregory Bateson imenoval "učenje na IV.stopnji" ali "ustvarjanje nečesa popolnoma novega". Zaradi njih je posebno razkošje biti učitelj odraslih.

Nada Mulej, ACS

ŠC PTUJ, Poklicna in tehniška elektro šola

Odpiramo vrata občanom naše in sosednjih občin

Eno izmed temeljnih aktivnosti sodobno usmerjenega človeka je tudi vseživljenjsko učenje. To bi naj bilo vseobsegajoča, trajna učna aktivnost za izboljšanje znanja, spretnosti in veščin, ki pripomorejo k polnemu razvoju vsakega posameznika v vseh obdobjih njegovega življenja. Cilji učenja so razvoj vseh človekovih sposobnosti, socialna vključenost, zaposljivost in aktivno državljanstvo (Memorandum o vseživljenjskem učenju, Lisboa, marec 2000).

Pomembno vlogo pri tem bi morale odigrati tudi šole, ki bi morale postati centri vseživljenjskega učenja. V Sloveniji je šola kot izobraževalna institucija premalo prilagodljiva. Tudi medsebojno povezovanje in sodelovanje šol kot ustanov, ki se ukvarjajo z izobraževanjem, ni ravno pohvalno, kaj šele povezovanje šol s podjetji. Kako država podpira promocijo izobraževanja kot osnovne vrednote posameznika in kako nadzira v raznih "namenskih" projektih porabljenega sredstva, pa je posebna zgodba.

Prostori šol z najsodobnejšo specializirano opremo so najpogosteje izkoriščeni le znotraj rednega vzgojnoizobraževalnega procesa, torej večinoma v dopoldanskem času, v popoldanskem času in ob koncu tedna pa običajno samevajo. Oprema v njih prehitro zastara in ne doprinese koristim, ki bi bile sorazmerne vložku družbe.

V ŠC Ptuj, Poklicni in tehniški elektro šoli temu ni tako. V šolskem letu 2001/2002 so uredili sodobno računalniško učilnico, ki ni namenjena samo dijakom šole, ampak tudi občanom Mestne občine Ptuj ter sosednjih občin. Z učilnico so dobili sodobno urejen in opremljen prostor za izvajanje tečajev s področja svetovnega spleta, pošiljanja spletnih sporočil, spoznavanja računalniških programov in tujih jezikov. Omenjena znanja so osnova za uspešno in kreativno delo prav vsakega posameznika.

Ob slavnostni otvoritvi učilnice, novembra 2001, so predstavniki Poklicne in tehniške elektro šole Ptuj in družbe Kopa d. d. Slovenj Gradec podpisali tudi dokument o ECDL izobraževanju in preverjanju znanja, ki bo potekalo v tej učilnici. Pridobitev ECDL certifikata je dokazilo o računalniški pismenosti. Poklicna in tehniška elektro šola Ptuj je prvi in zaenkrat edini vzgojno izobraževalni zavod, ki je vključil pridobitev ECDL certifikata v sistem vseživljenjskega izobraževanja.

Ravnatelj Rajko Fajt je opozoril, da so k dokončni ureditvi učilnice precej pripomogli nekateri učitelji in drugi delavci šole s 600.000 tolarji in prostovoljnim delom. Učilnica bo namenjena tudi občanom v okviru projektov, o katerih lahko preberete kaj več na spletnem naslovu: <http://scp.s-scptuj.mb.edus.si/~elektro/>.

Franc Vrbančič, ŠC Ptuj, Poklicni in tehniški elektro šoli

DOBA

Prvič v Sloveniji - 204 študenti študirajo "online"!

22. oktobra 2001 je začela s študijem na daljavo prek interneta po višješolskem strokovnem programu Poslovni sekretar druga generacija študentov. Sedaj so na Dobi - in hkrati tudi v Sloveniji - kar 204, ki študirajo "online" ali prek interneta. Gre za prvi študijski program pri nas, ki poteka izven tradicionalnih učilnic v virtualnem prostoru.

Strokovnjaki pravijo, da je internet največja tehnološka sprememba v izobraževanju od prve tiskane knjige kakšnih 500 let nazaj. V 21. stoletju bo kar 60% učenja potekalo prek svetovnega spleta. Drzne napovedi, ni kaj. A tistih, ki poznajo prednosti študija na daljavo (fleksibilnost kraja in časa študija, stalna pomoč mentorja, dinamika študija ipd.), ta podatek niti ne preseneča več.

Kakšni so **razlogi**, ki so vodili naše študente k odločitvi za študij na daljavo prek interneta? V uvodnih anketah jih je največ - kar 31% - navedlo večjo časovno fleksibilnost takšnega načina študija, 29% se jih za študij na daljavo odloča zaradi družine in službenih obveznosti, 21% zaradi večje samostojnosti pri študiju, ostalim pa študij na daljavo ustreza zaradi oddaljenosti (13%); za mnoge je zanimiv predvsem zaradi drugačnosti (11%). Pri tem velja omeniti še nekatere **značilnosti ciljne skupine**. Po višješolskem strokovnem programu Poslovni sekretar na daljavo študira 80% žensk in 20% moških. 51% študentov je starih med 20 in 30 let, 34% od 31 do 40 let in 11% jih je starejših od 41 let. V program so se vključili pretežno s končano srednjo ekonomsko šolo (27%), gimnazijo (22%) in srednjo upravno šolo (16%). In kako je z njihovo **računalniško pismenostjo**? Kar 37% jih je že pred vključitvijo v program vsakodnevno uporabljalo internet in samo 8% se je z njim in programskih okoljem, ki podpira študij na daljavo, prvič srečalo na uvodnem dnevu. **Kje bodo naši študenti študirali?** 80% jih ima računalnik in dostop do spleta doma, ostali bodo študirali v službi ali pa po dogovoru v enem izmed Dobinih študijskih središč: v CDI Univerzum v Ljubljani, v Ljudskih univerzah v Kopru in v Murski Soboti, Zavodu za izobraževanje v Radovljici in na Dobi v Mariboru.

Ob začetku študijskega leta želimo vsem študentom uspešen študij, ukrojen po merilih 21. stoletja.

Mateja Geder, Doba Maribor

KAJ MENITE?

CD-ROM za samostojno učenje Worda 2000

Odmevi na članek

V septembrskih Novičkah je bila v okviru prispevka CD-ROM za samostojno učenje Worda 2000 objavljena naslednja trditev: "Škoda je, da Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport v letu 2001 ukinja sofinanciranje razvojnih projektov (podčrtal J.M.), tako da je kljub ...".

Trditev je po naši oceni netočna in zavajajoča. Najprej zato, ker smo prav v letu 2001 med drugimi razvojnimi projekti sofinancirali tudi projekt CD-ROM za samostojno učenje Worda 2000, predvsem pa zato, ker bomo tudi v naslednjem letu sofinancirali mnoge razvojne projekte in naloge. Pri Razpisu za sofinanciranje izobraževanja odraslih za leto 2001/2002 so bili tako razpisani kot tudi izbrani razvojni projekti. Res je, da niso bili opredeljeni v diktiji dosedanjih razpisov. Glede na izkušnje in rezultate dosedanjih razpisov je bilo ocenjeno, da je potrebno v posameznih letih ali obdobjih relativno majhna sredstva usmerjati v ciljno naravnane projekte, ki so bili z razpisom jasno definirani. In to so:

- Razvoj modelov samoevalvacije kakovosti izobraževanja odraslih na srednjih šolah,
- Razvoj in poskusno uvajanje lokalnih svetovalnih središč za odrasle,
- Izobraževanje na daljavo v programih za zviševanje izobrazbene ravni,
- Projekti vključevanja v programe Evropske unije, prek katerih naj bi izboljševali infrastrukturne pogoje za razvoj izobraževanja odraslih.

Sredstva za razvoj pa so pri sofinanciranju izobraževanja odraslih tudi sicer upoštevana, saj so vračunana v normirano ceno izvedbe posameznega programa ali dejavnosti, in predstavljajo 5% delež od sredstev za plače strokovnih delavcev, izračunanih za posamezni izobraževalni javni program ali dejavnost (Odredba o standardih in normativih v izobraževanju odraslih (Ur.l. RS, št. 43/2000).

mag. Jože Miklavc, državni podsekretar

NOVA KNJIGA

Nova publikacija

Udeležba prebivalcev Slovenije v izobraževanju odraslih

V zbirki Študije in raziskave je izšel deseti zvezek z naslovom Udeležba prebivalcev Slovenije v izobraževanju odraslih. Publikacija sistematično in izčrpno obravnava problematiko odraslih, ki se udeležujejo izobraževanja. Njen osnovni pomen je v tem, da prikaže gospodarske, družbene, socialne, kulturne in druge spremembe, ki dandanes spodbujajo drugačno zaznavanje izobraževanja in učenja odraslih ter pripomorejo k transformaciji vzorcev njihovega sodelovanja v organiziranih učnih dejavnostih. Predmet razprave je vseskozi preučevanje razsežnosti pojma udeležbe (participacije) odraslih v izobraževanju ter njegove pojavnosti, vsebine, oblike, organiziranosti, determiniranosti in različnosti v vseh delih družbe ter ugotavljanje podobnosti, razlik in razvojnih gibanj v dveh časovnih obdobjih na nacionalni in mednarodni ravni. Avtorje je zanimalo, kakšni so stanje in gibanja v izobraževanju odraslih v Sloveniji ter družbeni, sociodemografski in ekonomski dejavniki, ki na to stanje in trende vplivajo pozitivno ali negativno; skušali so identificirati spremembe v vzorcih vključenosti v letu 1998 v primerjavi z letom 1987; primerjali so značilnosti obravnavane populacije odraslih v Sloveniji z ugotovitvami drugih držav. Na podlagi tega so oblikovali predloge za spodbujanje izobraževalne dejavnosti in odstranjevanje ovir pri njenem uresničevanju. Knjiga je skupinsko delo sedmih avtorjev: Vide A. Mohorčič Špolar, Angelce Ivančič, Jasmine Mirčeve, Ester Možina, Marka Radovana, Tanje Vilič Klenovšek in Zvonke Pangerc Pahernik. Sistematično je zaokrožena na osem poglavij.

Ključna ugotovitev je, da se Slovenija uvršča med države z nizko stopnjo udeležbe odraslih v izobraževanju, kar ni v skladu z zahtevami trga dela in zasnovo vseživljenjskosti učenja. V publikaciji se razkriva, da so pomembne razlike v vzorcih vključenosti prebivalstva v izobraževanje in da so najmanj dejavne skupine odraslih, ki so sicer v deprivilegiranim položaju, npr.: manj izobraženi, starejši odrasli ter odrasli z nižjim delovnim položajem. Poleg tradicionalno malo dejavnih kategorij v izobraževanju se dandanes pojavljajo tudi nove nedejavne skupine prebivalstva, kot so: brezposelni in iskalci dela. Čeprav je časovna primerjava obsega izobraževalne dejavnosti pokazala izboljšave, so te v primerjavi z obdobjem pred družbenimi, političnimi in gospodarskimi spremembami v Sloveniji najopaznejše pri kategorijah, ki so glede izobraževanja v privilegiranim položaju. Razlike v stopnji izobraženosti,

s tem pa tudi dejavnosti prebivalstva v izobraževanju in družbi, se ne zmanjšujejo, temveč razkrivajo poglobljanje družbene razslojenosti.

V nadaljevanju so obravnavane nekatere vsebinske in organizacijske značilnosti ter možnosti za vključevanje odraslih v izobraževanje. Te se nanašajo predvsem na vrsto izobraževalnih programov ali vsebino, namen in uporabnost pridobljenega znanja in spretnosti. V organizacijskem pogledu je bila v središču pozornosti institucionalna organiziranost izobraževalne dejavnosti ter njena povezanost z oblikami, načini izobraževanja, trajanjem in financiranjem le-tega. Analiza ponudbe izobraževalnih vsebin in storitev kaže, da so s prehodom v tržno gospodarstvo le-te postale precej raznolike. Primarno vlogo pri financiranju izobraževanja odraslih imajo delodajalci, sledijo posamezniki in njihove družine ter država. Delodajalci podpirajo predvsem izobraževanje zaposlenih na višjih delovnih mestih in bolj izobraženih, država pa pogosteje financira odrasle, ki so v izobraževalno privilegiranem položaju. Pomanjkanje denarja za izobraževanje se najbolj kaže pri nedejavnih in morebitno dejavnih v izobraževanju. To opozarja, da bo treba izobraževanje urejati bolj sistematično; poleg države naj bi še bolj pomagali tudi drugi, npr.: sindikati, podjetja in civilna družba.

V študiji so opisani motivi, ki spodbujajo odrasle, da bi se izobraževali, in dejavniki, ki jih pri tem ovirajo. Najpogosteje otežujejo izobraževanje situacijske ovire, njim pa sledijo institucionalni dejavniki. Motivi in razlogi, ki spodbujajo odrasle, da bi se izobraževali, so zunanji in notranji. Med najpomembnejše se uvrščajo: povečanje uspešnosti dela, zvišanje izobrazbene stopnje ali kvalifikacije, zadovoljstvo ob učenju, možnost za zaposlitev ali prezaposlitev. Kot dejavnik motivacije je še posebno poudarjeno svetovanje, za katero je ugotovljeno, da za zdaj žal še nima prave vloge; premalo je razširjeno med tistimi, ki najbolj potrebujejo pomoč pri učenju.

V publikaciji so podane napovedi razvoja; nakazane so usmeritve izobraževanja v prihodnosti. Te po eni strani izhajajo iz trenutnih mnenj in stališč odraslih do prihodnjih izobraževalnih usmeritev, po drugi pa iz celotne analize vključenosti odraslih v izobraževanje in se kažejo na vseh ravneh udeležbe odraslih v njem. Na podlagi tega preučevanja se v sklepnem delu ponujajo predlogi in ukrepi, ki so namenjeni spodbujanju in povečevanju dostopnosti do izobraževanja.

Pridobivanje stališč in mnenj subjektov je pri raziskovanju omogočila anketna metoda. Za večjo preglednost preučevanja stanja vključenosti odraslih v izobraževanje je uporabljena časovna in mednarodna primerjava. Prva je omogočila vpogled in primerjavo s stanjem pred družbenimi, gospodarskimi, političnimi in zakonodajnimi spremembami na tem področju; mednarodna analiza pa je pokazala stopnjo razvoja vključenosti odraslih v izobraževanje v

Sloveniji v primerjavi z mednarodnimi razvojnimi tokovi ter opozorila na nekatere izkušnje, načine, institucionalne rešitve, finančne modele in gibanja v drugih državah.

Publikacija temelji na izsledkih mednarodne raziskave Pismenost in udeležba prebivalcev v izobraževanju, ki je bila do konca leta 1999 izpeljana v dvajsetih državah. Njena vsebina je prav gotovo primerno branje za tiste, ki se teoretično ali praktično ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, ali za javnost, ki jo zanima razvoj dogodkov na tem področju.

mag. Jasmina Mirčeva, ACS

PRIPRAVLJAMO

Andragoški center Slovenije

Petkovo izobraževalno srečanje

Skupina A7, ena od treh projektних skupin, ki je pod okriljem Andragoškega centra Slovenije uspešno zaključila daljše izobraževanje Mojster poslovne komunikacije – Praktik mojster NLP, bi rada vsem tistim, ki vas to področje zanima, predvsem pa vsem, ki že poznate nevrolingvistično programiranje in imate pridobljen mednarodni certifikat za praktika ali mojstra NLP, **predstavila projektno nalogo**, ki je nastala v času izobraževanja.

Zato vas **vabimo na predstavitev projekta in CD-ROMa: Koraki sanjskega tima**, in sicer v **petek, 7. decembra 2001, ob 9. uri** v seminarški sobi **Andragoškega centra**.

Spoznali boste, kaj vse vpliva na uspešnost timskega dela in kateri so najpogostejši stili vodenja v timih. Podrobneje bo predstavljena regulacijska zanka upravljanja, ki je sestavljena iz šestih elementov: analize dejanskega stanja, definicije cilja, načrta, odločitve, izvedbe in kontrole učenja.

Projekt bosta predstavila člana skupine Zlata Luštrek in Peter Puhan. Predstavitve bo trajala predvidoma do 11. ure. Prosimo vas, da svojo udeležbo potrdite **najkasneje do srede, 5. decembra**, ga. Zdenki Birman Forjanič, tel. 01 5842 571, faks 01 5245 881.

Zdenka Birman Forjanič, ACS

OBVESTILA

Standard Vlagatelji v ljudi Razpis za sodelovanje pri projektu in vabilo na usposabljanje

Za kakšen standard kakovosti gre ?

Vlagatelji v ljudi je nacionalni standard, ki postavlja merila dobre prakse, namenjena usposabljanju in razvoju ljudi v podjetjih za doseg podjetniških ciljev. Razvili so ga pred desetimi leti v Veliki Britaniji, kjer si je pridobil izredno veljavo. V zadnjih nekaj letih se je začel širiti in pridobivati ugled tudi v celinskem delu Evrope. Z matično organizacijo - Investors in People, nosilko licence, že sodelujejo ustrezne ustanove v Nemčiji, na Švedskem, v Belgiji, na Nizozemskem, Danskem, Finskem, v Franciji, na Portugalskem, v Španiji in Sloveniji. Utemeljeno lahko pričakujemo, da bo postal standard Vlagatelji v ljudi v nekaj letih eden od najbolj referenčnih standardov pri vrednotenju kakovosti poslovanja. V vseh naštetih primerih uvajanje standarda podpirajo tudi vladne ustanove; v Sloveniji ga sofinancira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Standard Vlagatelji v ljudi ponuja okvir za izboljšanje podjetniških učinkov in konkurenčnosti s pomočjo načrtnega pristopa - tako pri postavljanju podjetniških ciljev kot pri usposabljanju ljudi za doseg teh ciljev. Standard od podjetij zahteva, da v skladu s potrebami, razvojnimi načrti in vizijo podjetja ter z osebnimi potrebami, nagnjenji in ambicijami zaposlenih identificirajo izobraževalne potrebe in določijo aktivnosti za vsakega zaposlenega, vključno z identifikacijo virov za izobraževanje.

Vabimo:

- podjetja, zavode, druge organizacije in ustanove k sodelovanju pri projektu Standard Vlagatelj v ljudi,
- posameznike na usposabljanje za svetovalce in ocenjevalce Standarda Vlagatelji v ljudi.

Razpis za sodelovanje pri projektu in vabilo za usposabljanje sta objavljena v prilogah. Prijavite se na **obrazcih**, ki jih lahko brezplačno **naročite po pošti** na naslovu: Andragoški Center Slovenije, Šmartinska 134A, 1000 Ljubljana, **po telefonu** na številki: 01 5842 560, **po e-pošti** na

naslovu: info@acs.si. ali pa si jih **preslikate s spletne strani: www.acs.si** (opcija V žarišču, podopcija Novo, pod rubriko Razpis Vlagatelji – podjetja ali Razpis Vlagatelji – svetovalci). Izpolnjene obrazce pošljite najkasneje do **ponedeljka, 10 decembra 2001**, na naslov: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134 a, Ljubljana, lahko tudi po faksu: 01 5245 881.

O izbiri vas bomo obvestili najkasneje 14 dni po zaprtju razpisa.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete mag. Petra Beltrama, tel. 01 5842 566.

mag. Peter Beltram, ACS

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Weinberg, Johannes: Einführung in das Studium der Erwachsenenbildung. Bad Heilbrun: Klinkhardt, 2000. 175 str. (Theorie und Praxis in der Erwachsenenbildung)

Archie, Michele; Terry, Howard D.: Protecting communities, serving the public : police and residents building relationships to work together. Pomfret : Study Circles Resource Center, 2000. 37 f. (A guide for public dialogue and problem solving). Dostopno tudi na <http://www.studycircles.org/pages/issueg.html>

Atkinson, David: The financing of vocational education and training in the United Kingdom : financing portrait. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1999. 77 str. (CEDEFOP panorama)

Bakračević Vukman, Karin: Razvoj mišljenja v odrasli dobi : kognitivni, sociokognitivni in metakognitivni aspekti. Maribor : Pedagoška fakulteta, 2000. 180 str.

Björnnavold, Jens: Making learning visible : identification, assessment and recognition of nonformal learning in Europe. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2000. 223 str.

Bligh, Donald: What's the point in discussion?. Exeter ; Portland : Intellect, 2000. 312 str.

Boström, Ann Kristin; Boudard, Emmanuel; Siminou, Petroula: Lifelong learning in Sweden : the extent to which vocational education and training policy is nurturing lifelong learning in Sweden. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2001. 71 str. (CEDEFOP panorama)

Canadian university distance education directory = Repertoire de l'enseignement a distance dans les universites Canadiennes : 2000-2001. Kanata : Canadian Association for University Continuing Education (CAUCE), 2000. 214 str.

Clarke, Alan: Assessing the quality of open and distance learning materials. Leicester : NIACE, 2001. 28 str.

Clarke, Alan: First steps : initial information and communication technology (ICT) events. Leicester : NIACE, 2001. 28 str.

Clarke, Alan; Walmsley, Joyce: Open learning materials and learning centres. Leicester : NIACE, 1999. 54 str.

Computers don't bite : campaign report, May 1997 - June 1998. London : BBC, 1998. 18 str. Prilogi: revija (promocijska revija akcije Computers don't bite, maj 1998, št. 3); videokaseta (propagandni spot akcije Computers don't bite).

Creating the conditions for refugees to find work : a report for The Refugee Council, March 1999. London : mbA Training Research and Development, 1999. 28 str.

Černoša, Slavica: Razvoj in napredovanje pedagoških in andragoških kadrov s poudarkom na izobraževanju odraslih. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo : Andragoški center Republike Slovenije, 2001. 253 f.

Dean, Gary; Murk, Peter; Del Prete, Tony: Enhancing organizational effectiveness in adult and community education. Malabar : Krieger, 2000. 216 str.

Derrick-Davis, Karen: Building strong neighborhoods for families with children. Pomfret : Study Circles Resource Center, 2000. 42 f. (A guide for public dialogue and problem solving). Dostopno tudi na <http://www.studycircles.org/pages/issueg.html>

Directory of adult education publications in Europe / editor Timo Toiviainen. Helsinki : Finish Adult Education Association, 1998. 51 str. Dostopno tudi na <http://www.vsy.fi/directory>

Dohmen, Günther: Weiterbildungsinstitutionen, Medien, Lernumwelten : Rahmenbedingungen und Entwicklungshilfen für das selbstgesteuerte Lernen. Bonn : Bundesministerium für Bildung und Forschung, 1999. 336 str.

Draves, William A.: The successful presenter. Manhattan : Learning Resources Network (LERN), 1994. 67 str.

Driscoll, Marcy P.: *Psychology of learning for instruction*. 2nd edition. Boston etc.: Ally and Bacon, 1999. 448 str.

Gabršček, Sergij: *Študija izvedljivosti o tehnični infrastrukturi certifikatnega sistema v Sloveniji = Feasibility study on technical infrastructure for a certification system in Slovenia* / Sergij Gabršček. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport = RS Ministry of Education and Sport, 2000. 58 str. (Program Phare MOCCA = Phare MOCCA Programme)

Gerlič, Ivan: *Sodobna informacijska tehnologija v izobraževanju*. Ljubljana : DZS, 2000. 310 str.

Greenwood, Maggie; Merton, Annie; Taylor, Sue: *An evaluation of non-schedule 2 pilot projects*. London : The Learning and Skills Development Agency, 2000. 116 str.

Haggart, Jeanne: *Learning legacies : a guide to family learning*. Leicester : NIACE, 2000. 90 str.

IT for learning enhancement. Revised ed. / edited by Moira Monteith. Exeter ; Portland : Intellect, 2000. 189 str.

Kidd, Roby: *Roby Kidd (1915-1982) - adult educator : the autobiography of a Canadian pioneer*. Toronto : Oise Press, 1995. 211 str. (Monograph series ; 29)

Klatt, Bruce: *The ultimate training workshop handbook : a comprehensive guide to leading successful workshops and training programs*. New York etc. : McGraw-Hill, 1999. 606 str.

Knoll, Jörg: *Kurs- und Seminarmethoden : professionelles Lernen mit Erwachsenen*. 3. auflage. Weinheim ; Basel : Beltz, 2000 (©1995). 224 str.

Lawrence, Denis: *Building self-esteem with adult learners*. London : Paul Chapman, 2000. 104 str.

Learning and cognition in later life / ed. by Frank Glendenning and Ian Stuart-Hamilton. Aldershot : Arena, Ashgate Publishing, 1995. 144 str. (Studies in educational gerontology ; 2)

Lifelong and continuing education : what is a learning society? / ed. by Paul Oliver. Aldershot : Ashgate, 1999. 242 str.

Lifelong learning in the Netherlands : the state of the art in 2000 / redactie: Cees Doets, Barry Hake en Anneke Westerhuis. 's-Hertogenbosch, 2001. 134 str.

Peter Monetti, ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

15. - 21.10.2001

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v **TVU-Razpravljalnici** na spletni strani

www.acs.si/tvu/razprava

ali tvu.acs.si/razprava

Evropsko leto jezikov 2001

IZVAJALCI IN PROGRAMI 2001/2002 **IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI**

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji
• Na spletni strani: www.acs.si/pregled

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

www.acs.si/izobrazevanje

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih
za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2001/2002

- programi temeljnega andragoškega usposabljanja
- programi za razvojne projekte ACS
- specializirani izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja

na spletni strani **www.acs.si**
* za tiste, ki se želite izobraževati
* in za tiste, ki sami izobražujete
svetovalni kotiček ACS

